

" ...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

"Kurulumuzca, uyuşmazlığın kaynaklandığı 4045 sayılı Kanun'un geçici 1. maddesiyle getirilen hükmün, Anayasa'ya aykırılığı bakımından incelenmesi, davacının bu yöndeki savları da dikkate alınarak gerekli görülmüştür.

4045 sayılı Yasa'nın gerekçesinde; Yasa'nın, bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarında ulusal güvenlik ve kamu düzeni açısından gizlilik dereceli bilgileri öğrenecek kamu personeli hakkında yapılacak güvenlik soruşturmasının yasal bir baza oturtulması, bu nedenle güvenlik soruşturmalarında keyfiliğe son verileceği, ülkede toplumsal barışı, katılımcı, çoğulcu demokratik bir ülke olmayı sağlamak amacıyla 12 Eylül 1980 döneminden sonra işlerine son verilen, görev veya işleri değiştirilen memurlar ile diğer kamu görevlilerinin, işçilerin yeniden göreve dönebilmelerini sağlamak amacıyla çıkarıldığı belirtilmektedir.

Bu amaçla çıkarılan 4045 sayılı Kanun, güvenlik soruşturmasının, hangi kurumlarda görev yapan personel hakkında yapılması gerekeceği, 12.09.1980 tarihinden sonra bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşlarında açılan kamu görevine ve işçiliğine giriş sınavını kazandığı halde, hakkında yapılan güvenlik soruşturmasının olumsuz olması nedeniyle görevine ve işine son verilenler, 12.9.1980 tarihinden itibaren sıkıyönetim komutanlıklarının istemi üzerine bir daha kamu hizmetinde çalıştırılmamak üzere görevlerine son verilenler, sıkıyönetim komutanlıklarının istemleri üzerine görev yerleri ve sınıfları değiştirilenler, re'sen emekliye sevk edilenler, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 23/c maddesi ile TCK'nun 140, 141, 142 ve 163. maddelerinin yürürlükten kalkmasından önce bu maddelerin kapsamına giren fiillerden yargılanıp mahkum olmaları nedeniyle görevine son verilen memurlar ve diğer kamu görevlileri ile toplu iş sözleşmesi hükümlerine göre iş sözleşmesi feshedilen işçiler hakkında düzenlemeler getirmiştir.

Yasa'nın dava konusu işlemle ilgili geçici 1. maddesi, 12.9.1980 tarihinden sonra bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarında açılan kamu görevine ve işçiliğe giriş sınavını kazanıp da haklarında yapılan güvenlik soruşturması sonucunda sakıncalı olduklarının bildirilmesi nedeniyle göreve alınmayanlar ile alındıktan sonra görevlerine son verilenlerin durumunu değerlendirmekte ve bu kişilerin, aranılan nitelikleri kaybetmemiş olmaları şartıyla yeni koşul aranmaksızın Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra açılacak sınavlara, önceki güvenlik soruşturmaları dikkate alınmadan katılabileceklerini hükme bağlamaktadır. Görüldüğü gibi madde, daha önce sınav kazananların yeniden sınava girmelerini öngörmektedir. Yasa'nın diğer maddeleri incelendiğinde, söz konusu geçici 1. maddeden farklı olarak, herhangi bir sınav koşulu aranmaksızın ilgililerin görevlerine iade edileceklerinin hüküm altına alındığı görülmektedir. Bu durumda Yasa, kendi içinde maddeler arasında çelişki yaratmaktadır. Öte yandan, Anayasa'nın 10. maddesinde yer alan yasa önünde eşitlik ilkesi, aynı hukuksal durumda bulunanlar arasında haklı nedenlere dayanmayan ayrımlar yapılmasını önlemeyi amaçlamakta, 12. maddesinde temel hak ve hürriyetlerin niteliği konusunda yer alan düzenlemede, herkesin, kişiliğine bağlı dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez hak ve hürriyetlere sahip olduğu, 13. maddesinde temel hak ve hürriyetlerle ilgili genel ve özel sınırlamaların demokratik toplum düzeninin gereklerine aykırı olamayacağı ve öngörüldükleri amaç dışında kullanılmayacağı belirtilmekte, 49. maddede çalışma hakkı ve ödevi ile ilgili hükme yer verilmekte, "Hizmete Girmek" başlıklı 70. maddede de, her Türk'ün

Esas Sayısı : 1997/29
Karar Sayısı : 1998/19

kamu hizmetine girme hakkının olduğu ve hizmete girme konusunda görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemeyeceği hükme bağlanmış bulunmaktadır.

Görüldüğü üzere, bireylerin kamu hizmetine girmede açılacak sınavlara katılma hakkı Anayasa'yla güvence altına alınmıştır. Yasa'nın geçici 1. maddesi ise, belirtilen durumda olanların yeni bir sınava gerek kalmaksızın göreve alınmalarını değil, yeniden sınava alınacaklarını hükme bağlamaktadır. Böylelikle, anılan yasal düzenleme ile Anayasa tarafından güvence altına alınmış ve koşulları Anayasanın öngördüğü ilkeler çerçevesinde yasalar tarafından belirlenmiş mevcut bir hak yok sayılarak yeniden sınav esası getirilmiştir.

Dava konusu uyuşmazlıkta davacının başvurusu yeniden işe girmek olmayıp göreve iadesi yolunda olması karşısında, daha önce kazandığı sınav yok sayılarak yeniden sınava katılmasının hükme bağlanması, hukuksal ve Anayasal açıdan kabul edilebilir bir düzenleme olarak düşünülemez.

Açıklanan nedenlerle, 4045 sayılı Kanun'un geçici 1. maddesindeki hükmün, Anayasanın 10, 12, 13, 49 ve 70. maddelerine aykırı olduğu kanısına varıldığından, anılan Yasa hükmünün iptali istemiyle Anayasa Mahkemesine başvurulmasına ve Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar dosyanın bekletilmesine, 20.11.1996 gününde oybirliği ile karar verildi.""